

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 114
van **FILIP BRUSSELMANS**
datum: 19 november 2020

aan **MATTHIAS DIEPENDAELE**
VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, WONEN EN ONROEREND ERFGOED

Erfgoedprojecten - Fondsenwerving en donaties

Ik ben al geruime tijd geïntrigeerd door de mogelijkheden om via crowdfunding of donaties erfgoedprojecten effectief te ondersteunen. In antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 487 van 25 september 2020 met betrekking tot fondsenwerving en donaties rond erfgoedprojecten deelde de minister mee dat er momenteel drie concrete erfgoedprojecten in de pijplijn zitten die begeleid worden door de vzw Growfunding.

1. Over welke drie projecten gaat het precies ?
2. Kan de minister ook meedelen welke vergoeding de vzw Growfunding ontvangt als tegemoetkoming voor het ter beschikking stellen van hun expertise?
3. De minister geeft ook aan dat "... dit traject de komende jaren zal worden hernomen". Ik ga ervan uit dat het hier gaat over de samenwerking tussen Erfgoed in de Praktijk en de vzw Growfunding.

Is daarvoor in een tijdpad voorzien? Zo ja, welk? En welke concrete afspraken werden er gemaakt?

4. Verder liet de minister het volgende weten, en ik citeer: "Omdat er tegenover fiscaal aftrekbare giften enkel een fiscaal attest mag staan, is het voordeel op dit moment eerder beperkt. Ik onderzoek samen met Herita en de sector de mogelijkheden om dit te verbeteren en donatie voor erfgoedprojecten aantrekkelijker te maken voor particulieren en bedrijven."

Hoe moet ik mij dat precies voorstellen? Wat is de stand van zaken en wanneer verwacht de minister met een concreet voorstel naar buiten te kunnen komen?

ANTWOORD

op vraag nr. 114 van 19 november 2020

van **FILIP BRUSSELMANS**

1. Volgende drie erfgoedprojecten worden binnenkort begeleid door vzw Growfunding.

- **Abdij van Park – ‘De Schatten van de Abdij Onthuld’** (*start Growfunding-campagne gepland op 11 januari 2021*)

In 2003 startte Stad Leuven met de restauratie van de Abdij van Park, de norbertijnenabdij in Heverlee bij Leuven. Met veel respect voor de historische sfeer is de abdij uitgroeid tot het bedrijvig oord van weleer, met een blik op de toekomst.

In 2021 wil de abdij bezoekers in interactie laten gaan met dit erfgoed. Met lichtprojecties op de plafonds en vloeren, glasramen die tot leven komen, soundscapes, tal van expo's en evenementen, enz. Om dit te kunnen realiseren start de abdij begin 2021 een Growfunding-campagne met de ambitie om heel Vlaanderen te betrekken bij haar project; het doel is om 50.000 euro op te halen bij burgers en 50.000 euro bij ondernemingen.

In ruil voor een donatie zal iedere 'growfunder' een attentie ('reward') krijgen van de abdij en haar partners, waardoor zij of hij actief bij het project betrokken blijft.

- **Stichting Pim de Rudder – ‘Kunst Onder Dak’** (*verwachte start van de campagne zomer 2021*)

Stichting Pim de Rudder heeft als doel het verwerven, behouden, beheren, toegankelijk maken en uitbreiden van de kunstverzameling en het kunstarchief van wijlen kunstenaar en kunstverzamelaar Pim de Rudder.

Om een deel van de renovatiekosten van zijn atelier in Assenede - gevestigd in een beschermd erfgoedpand - te financieren, staat voor de zomer van 2021 een Growfunding-campagne voor 10.000 euro gepland, gekoppeld aan het 60-jarig bestaan van de galerie.

De inkomsten van de campagne zullen gebruikt worden om de serre van het atelier te renoveren en als kunstbibliotheek en leesruimte in te richten voor de lokale gemeenschap van Assenede en andere galeriebezoekers.

- **Davidfonds Zottegem – ‘Geschiedenis voor Kids’** (*planning voorjaar 2021*)

Via 'Geschiedenis voor Kids' worden de leerlingen van het (5de en) 6de leerjaar van elke Zottegemse school tijdens de 'Week van de Geschiedenis' ondergedompeld in een stukje lokale geschiedenis. Het verhaal speelt zich telkens af in het dorp waar hun school gevestigd is en is dus voor elke deelgemeente anders.

Elk verhaal wordt door een 'oude bekende' van de gemeente gebracht. Deze personages brengen de rijke geschiedenis van Zottegem opnieuw tot leven. Het doel van het project is om kinderen goesting in geschiedenis te doen krijgen en om de kinderen respect voor het onroerend en roerend erfgoed te laten ontwikkelen.

Om dit project in 2021 te kunnen bekostigen (en eventueel uit te breiden naar omliggende gemeenten) worden momenteel met Davidsfonds Zottegem de mogelijkheden van een Growfunding-campagne onderzocht, die in het voorjaar van 2021 van start zal gaan.

2. De samenwerking tussen het gezamenlijk vormingsaanbod 'Erfgoed in de Praktijk' van Herita, FARO, Histories, PARCUM, Stichting Open Kerken en Davidsfonds met Growfunding vzw wordt niet gesubsidieerd door de Vlaamse overheid. De samenwerking wordt financieel ondersteund door Cera. Het gaat over een driejarig project waarbij Cera 64.650 euro inbrengt. Growfunding vzw ontvangt hiervan 43.088 euro, gespreid over drie jaar en hoofdzakelijk voor het organiseren en begeleiden van het educatieve coachingstraject.
3. De samenwerkingsovereenkomst tussen samenwerkingsverband 'Erfgoed in de Praktijk' en Growfunding vzw is ingegaan op 1 januari 2020 en is in principe van onbepaalde duur. Beide partners organiseren samen de trajectondersteuning voor de projecten op de 'Geef om Erfgoed'-crowdfundingpagina en stellen alles in het werk om met campagnes de beoogde resultaten te bereiken.

Daarbij wordt jaarlijks een vaste projectcyclus gevolgd:

- Fase 0: Planning en organisatie
- Fase 1: Sensibiliseren rond civic crowdfunding & projectoproep
- Fase 2: Selectie
- Fase 3: Trajectondersteuning voor de geselecteerde projecten
- Fase 4: Projecten online op de partnerpagina en start campagnes
- Fase 5: Verwerking na afloop van de campagnes en voorbereiding volgende projectcyclus

Tot 2023 wordt het project financieel gesteund door Cera. Voor de financiering vanaf 2023 engageren Growfunding vzw en 'Erfgoed in de Praktijk' zich om al het mogelijke in het werk te stellen om andere financieringsbronnen te vinden.

De samenwerkingsovereenkomst voorziet in de mogelijkheid dat één van beide partijen kan overgaan tot het eenzijdig stopzetten van de samenwerking, mits inachtneming van een overgangstermijn.

4. Iedereen, particulieren en rechtspersonen, kan een gift doen voor een erfgoedproject. Een gift verschilt van sponsoring, waar de gever of donateur duidelijk een return verwacht, meestal in de vorm van zichtbaarheid of exclusieve activiteiten.

Giften aan erkende verenigingen en instellingen (zoals Herita) geven vanaf 40 euro op jaarbasis recht op een belastingvermindering. De federale overheid wil hiermee mecenaat stimuleren. Ten aanzien van een gift mag evenwel – met uitzondering van een fiscaal attest – geen enkele tegenprestatie staan, hoe klein ook. Deze restricties maken mecenaat weinig aantrekkelijk voor zowel begunstigde als donateur, zeker in vergelijking met het buitenland.

Enkele inspirerende voorbeelden uit het buitenland om alternatieve financiering aantrekkelijker te maken:

- organisaties zonder winstoogmerk met een specifieke erkenning mogen meer commerciële activiteiten ontwikkelen;
- cultureel ondernemerschap stimuleren;
- giftenaftrek voor ondernemingen verruimen in de vennootschapsbelasting;
- giften aan culturele instellingen genieten een extra belastingvoordeel;
- vrijwilligers die actief zijn bij goede doelen kunnen hun vrijwilligersvergoeding omzetten in een gift aan de organisatie en aftrekbaar maken in de personenbelasting;

- een 'Mecenaatswet' voor verenigingen en stichtingen;
- specifieke regeling om publicitaire reclamedoeken aan te brengen bij beheerswerken, om gericht private fondsen aan te trekken;
- Specifiek voor het aantrekkelijker maken van fiscaal aftrekbare giften;
- Naast het fiscaal attest ook een bedanking in natura toelaten (vb. publicatie, gadget, gratis toegang tot een evenement, artefact gelinkt aan de erfgoed site, ...).
- Eenmalig gratis toegang tot de erfgoed site verlenen.
- Voor bedrijven investering in erfgoed via projectrekening fiscaal aantrekkelijker maken.

Het agentschap Onroerend Erfgoed en Herita organiseren samen een studiedag in april 2021 om de sector te bevragen over de noden die zij ervaren in het verwerven van aanvullende financiering. We moedigen alle stakeholders tijdens die dag aan om de problemen die zij ervaren te delen zodat gepaste actie kan worden ondernomen.

Het agentschap Onroerend Erfgoed werkt in deze regeerperiode aan een conceptnota alternatieve financiering waarin een voorstel voor een nieuw kader voor alternatieve financiering voor de onroerenderfgoedzorg wordt uitgewerkt en de problemen die nu worden ervaren van een oplossing worden voorzien.